

Día Mundial de les Ciutats 2024: La joventut lidera l'acció climàtica i local per a les ciutats

"Hem d'amplificar les veus dels joves, invertir en les seves idees i promoure la seva participació significativa en la presa de decisions en l'àmbit urbà. Empoderant a la joventut, podem accelerar l'acció pel clima i impulsar el progrés mundial cap als Objectius de Desenvolupament Sostenible."

- António Guterres, Secretari General de l'ONU

Introducció

Tal com es va determinar a la resolució 68/239 de l'ONU del 5 de febrer de 2014, el Dia Mundial de les Ciutats se celebra cada any el 31 d'octubre. Aquest dia marca el final de "Octubre Urbà", un mes dedicat a l'observació global de l'urbanització. El Dia Mundial de les Ciutats actua com una invitació oberta perquè totes les persones i organitzacions no sols celebrin el dia, sinó que també fomentin la cooperació global per a abordar els desafiaments urbans.

Cada any, es tria una ciutat per a albergar aquesta observança mundial i se selecciona un tema que millor reflecteixi les prioritats i desafiaments actuals del desenvolupament

urbà a nivell global. Atès que el Fòrum Urbà Mundial 12 es durà a terme al Caire del 4 al 8 de novembre, s'ha triat a Alexandria, Egipte com la ciutat amfitriona de l'esdeveniment del 2024, destacant el tema: "La joventut liderant l'acció climàtica i local per a les ciutats".

Tema 2024: La joventut liderando la acción climática y local para las ciudades

El tema d'enguany col·loca a la joventut en el centre de l'escena, reconeixent el seu paper col·lectiu i creixent en l'impuls dels moviments ambientals. Així, és la joventut la que té el poder de prendre accions orientades cap a la construcció de ciutats sostenibles per a tots. L'objectiu del tema del 2024 és demostrar que la cooperació entre els governs locals i la joventut és fonamental per a abordar adequadament i fer front a l'impacte que la crisi climàtica té a les ciutats.(1).

La qüestió central aquí radica en com les ciutats poden contribuir al canvi climàtic i per què són fonamentals per al desenvolupament sostenible. Per a contextualitzar això, és

important assenyalar que ONU-Hàbitat ha estimat que per a l'any 2030, prop del 60% de la població mundial serà urbana, amb una gran proporció d'habitants menors de 18 anys. Es projecta que, en els 20 anys següents, aquesta xifra creixerà encara més, esperant que les àrees urbanes alberguin fins al 70% de la població mundial **(2)**.

Malgrat els avanços cap als Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), especialment el ODS 11 (Ciutats i Comunitats Sostenibles) i el ODS 13 (Acció Climàtica), el ritme d'urbanització actual continua enfrontant alts nivells de degradació ambiental, així com problemes de desigualtat i pobresa en moltes àrees en desenvolupament. De fet, un informe de 2022 del Panell Intergovernamental sobre Canvi Climàtic (PICC) **(3)** va trobar que les activitats urbanes a les ciutats són una font important d'emissions de gasos d'efecte d'hivernacle, representant el 70% de les emissions globals de CO₂.

En conseqüència, els efectes negatius del ràpid desenvolupament i la urbanització són més pronunciats als països del Sud Global a causa d'una combinació de recursos limitats i infraestructura subdesenvolupada. Aquestes condicions generen una major vulnerabilitat davant desastres relacionats amb la crisi climàtica, accés a sanejament i aigua neta, i mercats d'habitatge que sovint experimenten una greu escassetat. Aquestes barreres

afecten enormement la joventut i agreugen altres problemes importants, com les limitades oportunitats educatives i els alts nivells d'atur.

És crucial que les ciutats de tot el món considerin el tema del Dia Mundial de les Ciutats d'enguany, especialment a nivell local. Això no només és important per a abordar adequadament les necessitats úniques dels joves a tot el món, sinó també per a assegurar que les pràctiques de desenvolupament urbà sostenible incloguin i posin en pràctica fites directament proposades per la joventut.

Finalment, el desenvolupament urbà sostenible i la mitigació dels impactes del canvi climàtic només tindran èxit en la mesura en què hi hagi un enfocament i un pla d'acció coordinat. La pròxima secció retornarà l'enfocament d'aquest article al nivell local per a lluir llum sobre el que es pot fer i com es pot contribuir per assegurar l'èxit en el futur de les nostres ciutats

Acció Climàtica Liderada per Joves a Barcelona i el Paper del Govern Local

Com es va dir anteriorment, l'ONU considera que els dies i observances internacionals són ocasions que permeten una major educació sobre un tema i permeten mobilitzar la voluntat política. Amb una major atenció prestada als problemes globals, es pot assignar una major quantitat de recursos locals per a intentar resoldre el

problema. En aquest cas particular, és de summa importància que els governs locals demostrin clarament que les veus de la joventut estan integrades en les polítiques climàtiques i la planificació urbana local. Això ha de garantir-se mitjançant l'adequada assignació de recursos financers, educatius i tècnics per a projectes liderats per joves.

En els últims anys, l'Ajuntament de Barcelona ha estat molt diligent no sols en la promoció de projectes i iniciatives climàtiques locals per a la joventut, sinó que també ha demostrat, a través del **Pla d'Acció Climàtica per a 2030** (creat per la iniciativa Barcelona pel Clima), que està implementant de manera proactiva i completa mesures que no sols reduiran les emissions, sinó que també generaran beneficis per a les persones i per a l'activitat socioeconòmica.

El pla d'acció climàtica de la ciutat ha destinat 1 milió (€) per any en subsidis per a projectes ciutadans relacionats amb l'emergència climàtica, promovent significativament l'acció ciutadana **(4)**. Com a part del pla d'acció a curt termini, que inclou accions que han d'implementar-se entre 2018 i 2025, l'Ajuntament ha decidit que l'Acció 16.11 està designada per a "... incorporar informació i discussió sobre l'emergència climàtica i el model futur en el programa cultural, amb la participació d'instal·lacions culturals (biblioteques, museus, centres comunitaris, centres de barri, centres juvenils)

i dedicar dies i setmanes internacionals a la crisi climàtica" **(5)**.

La primera organització juvenil que destaca particularment és **Joves per l'emergència climàtica**, composta per una micro-xarxa de centres vocacionals i escoles secundàries que, amb el suport de l'Ajuntament, realitzen recerques científiques sobre els hàbitats dels joves i com aquests es veuen afectats per l'emergència climàtica. Els temes es presenten anualment, i s'espera que els joves plantegin preguntes i investiguin amb l'ajuda de científics experts. Aquestes preguntes es duen a terme a través d'un procés de recerca en el qual els estudiants participants proposen un o dos compromisos concrets per a abordar el canvi climàtic tant en les seves respectives escoles com a la ciutat de Barcelona. Els compromisos finals han de presentar-se a l'Ajuntament amb la finalitat d'intentar incorporar-los en futures polítiques climàtiques.**(6)**.

Entre 2019 i 2020, joves catalans es van unir al govern local per a avaluar i dissenyar solucions climàtiques com a part del projecte **Refugis Climàtics (7)**. Aquest projecte no sols va tenir èxit al convertir 11 escoles locals en una xarxa de refugis climàtics, oberts a tots els residents de la ciutat durant períodes de calor, sinó també a establir altres 197 refugis en museus, biblioteques, centres esportius, parcs i jardins.

Aquest projecte va ser un gran èxit i va garantir que cada establiment es distribuís de manera que aproximadament el 95% de la població, pogués arribar a un refugi climàtic en menys de 10 minuts a peu. Aquesta iniciativa demostra clarament com d'essencial és involucrar als ciutadans, de totes les edats, en projectes relacionats amb el clima.

Finalment, cal assenyalar que existeixen i operen diverses organitzacions liderades per joves a Barcelona. Moltes d'elles no reben finançament directe del govern; no obstant això, continuen sent veus prominents en la comunitat local. Això inclou la filial de Barcelona de Fridays for Another Future, una organització que advoca per la justícia climàtica, i el Observatori DESCA, que té en compte l'acció climàtica en la seva missió d'aconseguir drets econòmics, socials, culturals i ambientals. Aquests grups encara poden impulsar un diàleg significatiu sobre temes crítics que afecten la ciutat, malgrat el suport financer limitat rebut del govern.

Conclusió

En el Dia Mundial de les Ciutats, hem de recordar la responsabilitat compartida de construir espais urbans sostenibles i resilients que garanteixin un futur més sostenible per a tots. Amb el tema de 2024, que destaca el lideratge juvenil en l'acció climàtica i local, l'observança d'enguany subratlla la importància d'empoderar les veus joves

perquè participin activament en la conformació de les ciutats que habiten.

La ciutat de Barcelona és un exemple reeixit i ha de considerar-se com a prova que la urbanització sostenible és assolible a través de la col·laboració entre els governs i les organitzacions liderades per joves, així com a través del suport a iniciatives impulsades per la comunitat. En última instància, el futur del desenvolupament urbà sostenible depèn d'accions locals que emfatitzen l'apoderament dels joves, assegurant que se'ls garanteixi un espai per a liderar, innovar i inspirar canvis en les seves comunitats.

Grace Irean Whittinghill Martínez

Estudiante de Global Governance, Economics
and Legal Order

ESADE

Fonts de referència:

- (1) UN-HABITAT. (2024b). Youth leading climate and local action for cities.
https://urbanoctober.unhabitat.org/sites/default/files/2024-07/wcd_concept_note_2024.pdf
- (2) UN-HABITAT. (2024b). Youth leading climate and local action for cities.
https://urbanoctober.unhabitat.org/sites/default/files/2024-07/wcd_concept_note_2024.pdf
- (3) Cities and climate change. UN Environmental Programme. (n.d.).
[https://www.unep.org/explore-topics/resource-efficiency/what-we-do/cities-and-climate-change#:~:text=At%20the%20same%20time%2C%20cities,contributors%20\(IPCC%2C%202022\).](https://www.unep.org/explore-topics/resource-efficiency/what-we-do/cities-and-climate-change#:~:text=At%20the%20same%20time%2C%20cities,contributors%20(IPCC%2C%202022).)
- (4) Ajuntament de Barcelona. (2021, November). Climate Emergency Action Plan For 2030.
https://bcnroc.ajuntament.barcelona.cat/jspui/bitstream/11703/123712/1/Climate_emergency_action_plan_2030_eng.pdf
- (5) Ajuntament de Barcelona. (2021, November). Climate Emergency Action Plan For 2030.
https://bcnroc.ajuntament.barcelona.cat/jspui/bitstream/11703/123712/1/Climate_emergency_action_plan_2030_eng.pdf
- (6) Ajuntament de Barcelona. (n.d.). Joves per l'emergència climàtica. Barcelona + Sostenible.
<https://www.barcelona.cat/barcelonasostenible/es/centros-educativos/actividades/espacios-de-intercambio-del-alumnado/joves-lemergencia-climatica>
- (7) European Union . (2016, June). Supporting urban greening and Social Justice in the City of Barcelona. Climate-ADAPT .
<https://climate-adapt.eea.europa.eu/en/metadata/case-studies/barcelona-trees-tempering-the-mediterranean-city-climate>

UN - Habitat . (2024a). World Cities Day | Urban October. <https://urbanoctober.unhabitat.org/wcd>

United Nations. (2024c). World Cities Day 31 October.
<https://www.un.org/en/observances/cities-day>

Publicat per

Amb el suport de

ANUE no fa necessàriament com a seves les opinions expressades pels seus col·laboradors
